

ชาพันธุ์ กวก. เชียงใหม่ 1

ข้อมูลเมื่อวันที่ 29 ก.ย. 2568

ประวัติ

ชาสายพันธุ์แม่จอนหลวงเบอร์ 3 เป็นผลงานการคัดเลือกสายต้น (Clonal selection) โดยศูนย์วิจัยเกษตรหลวงเชียงใหม่ หน่วยย่อยแม่จอนหลวง ระดับความสูง 1,200 เมตรจากระดับน้ำทะเล โครงการเริ่มต้นในปี พ.ศ.2527 ด้วยการรวบรวมเมล็ดชาจากแหล่งต่าง ๆ ทั้งในและต่างประเทศ จำนวน 3,500 ต้น ปลูกในพื้นที่ 37 ไร่ กระบวนการคัดเลือกดำเนินการ 5 ระยะ ได้แก่ ระยะที่ 1 (พ.ศ. 2537-2538) ประเมินลักษณะทางพฤกษศาสตร์ ผลผลิต และคุณภาพการแปรรูป คัดเลือกจาก 3,500 ต้น เหลือ 35 สายพันธุ์ ระยะที่ 2 (พ.ศ. 2539-2544) ประเมินความสม่ำเสมอของคุณภาพชาโดยผู้เชี่ยวชาญ คัดเลือกได้ 19 เบอร์ และขยายพันธุ์แบบไม่อาศัยเพศด้วยวิธีปักชำ ระยะที่ 3 (พ.ศ. 2545-2548) ทดสอบความสม่ำเสมอของลักษณะทางการเกษตรและศักยภาพการให้ผลผลิตในแปลงทดลอง คัดเลือกได้ 5 สายพันธุ์ แล้วประเมินเพิ่มเติมด้วยเกณฑ์ความสม่ำเสมอทางพันธุกรรมและความสามารถในการขยายพันธุ์ เหลือเพียงสายพันธุ์ ชาแม่จอนหลวงเบอร์ 3 ระยะที่ 4 (พ.ศ. 2549-2553) ทดสอบเปรียบเทียบกับพันธุ์การค้า (ชาซินชิงเบอร์ 12) โดยปลูกสายพันธุ์ละ 50 ต้น ประเมินจากศักยภาพการให้ผลผลิต คุณภาพผลิตภัณฑ์ชาเขียว และการปรับตัวต่อสภาพแวดล้อม และระยะที่ 5 (พ.ศ. 2551) ทดสอบประเมินพันธุ์ที่ศูนย์วิจัยเกษตรหลวงเชียงใหม่ หน่วยย่อยแม่จอนหลวง และโป่งน้อย เพื่อประเมินการปรับตัวต่อสภาพแวดล้อมที่แตกต่างโดยใช้การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย t-test ผลการทดลองแสดงให้เห็นว่า ชาแม่จอนหลวงเบอร์ 3 ให้ผลผลิตเฉลี่ย 958.08 กิโลกรัมต่อไร่ สูงกว่าพันธุ์เปรียบเทียบ ร้อยละ 16.67-20.00 การประเมินคุณภาพชาเขียวด้วยวิธีทดสอบทางด้านประสาทสัมผัสและการวิเคราะห์องค์ประกอบทางเคมี พบว่า ชาแม่จอนหลวงเบอร์ 3 มีคุณสมบัติเหมาะสมสำหรับการแปรรูปเป็นชาเขียวดีกว่าพันธุ์การค้า จึงได้เสนอขอการรับรองเป็นพันธุ์แนะนำ

ลักษณะประจำพันธุ์

ชาแม่จอนหลวง เบอร์ 3 เป็นไม้พุ่มชา (*Camellia sinensis* var. *sinensis*) ทรงพุ่มกะทัดรัดแข็งแรง สูงเฉลี่ย 67.5 เซนติเมตร มีกิ่งหลัก 15 กิ่งต่อต้น ใบเดี่ยวเรียงสลับ รูปรีถึงรีแคบ ปลายแหลม ขอบใบจักถี่ ผิวใบเขียวเข้มเป็นมัน หนา 0.110 มิลลิเมตร ยอดอ่อนสีเขียวหม่น ความยาวปล้อง 17.4 มิลลิเมตร ดอกสีขาว 6 กลีบ เกสรเหลือง ผลกลมสีเขียวเข้ม มีเมล็ด 2 เมล็ดต่อผล ขนาด 1.25 เซนติเมตร การแตกยอดสม่ำเสมอ เก็บเกี่ยวได้ภายใน 28 วันหลังตัดแต่ง ครบรอบใบใน 51 วัน เหมาะสมต่อการปลูกเชิงพาณิชย์และการจัดการแปลงชาอย่างมีประสิทธิภาพ

ชื่อพืชที่รับรอง

ชาพันธุ์ กวก. เชียงใหม่ 1

พื้นที่แนะนำ

เหมาะสำหรับปลูกในพื้นที่ภาคเหนือตอนบน เช่น เชียงใหม่ เชียงราย ที่ระดับความสูงมากกว่า 700 เมตร จากระดับน้ำทะเลปานกลาง หรือจังหวัดที่มีสภาพแวดล้อมใกล้เคียงกัน

ข้อควรระวัง/ข้อจำกัด

- ไม่ควรปลูกชาในพื้นที่ที่มีอากาศร้อนจัด ดินระบายน้ำไม่ดี หรือขาดแคลนน้ำ
- ขยายพันธุ์ด้วยวิธีการปักชำเท่านั้นเพื่อรักษาความบริสุทธิ์ของลักษณะเด่น
- ควรมีการบริหารจัดการศัตรูพืชและโรคพืชอย่างเหมาะสม โดยเฉพาะในช่วงที่อากาศชื้นสูง

หน่วยงานเจ้าของพันธุ์

วันที่รับรอง วัน/เดือน/ปี

26 ส.ค. 2568

ประเภทพันธุ์

พันธุ์แนะนำ

ลักษณะเด่น

1. ผลผลิตเฉลี่ย 958.08 กิโลกรัมต่อไร่ต่อปี สูงกว่าชาสายพันธุ์ชินชิงเบอร์ 12 ร้อยละ 30
2. ใบบางเฉลี่ย 0.11 มิลลิเมตร บางกว่า ชาสายพันธุ์ชินชิงเบอร์ 12 ร้อยละ 35
3. มีรสชาติดี มีกลิ่นหอม รสชาติกลมกล่อมไม่ฝาด

ประเภทพืช

พืชสวน